

บทคัดย่อ

รถยนต์เป็นทรัพย์สินเชิงพาณิชย์ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสามารถนำไปเป็นหลักประกันในการแสวงหาสินเชื่อหรือระดมทุนจากแหล่งเงินทุนต่างๆ การใช้รถยนต์เป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงิน มีเพียงการ จำน่า หรือ เช่าซื้อ เท่านั้น ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2551 เพิ่มข้อความตามมาตรา 17/1 กำหนดให้รถยนต์ รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ ที่จดทะเบียนแล้ว เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย อันถือเป็นการปฏิวัติระบบหลักประกันแห่งหนี้ เนื่องจากแต่เดิมทรัพย์สินที่จำนองได้มีได้แต่เฉพาะอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์บางประเภทเท่านั้น

บุคคลที่นำรถยนต์มาจำนองนั้นอาจแบ่งพิจารณาได้ 2 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มแรกเป็นเจ้าของรถยนต์ที่ต้องการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลมาจำนองเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ (Private Use) และกลุ่มที่สองเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีรถยนต์ไว้ใช้ในการประกอบธุรกิจต้องการระดมทุนเพื่อใช้หมุนเวียนในธุรกิจของตน (Business Use) แต่การจำนองรถยนต์ยังขาดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจดทะเบียน การควบคุมข้อสัญญาให้สินเชื่อ และการบังคับจำนองรถยนต์ทำให้ผู้จำนองถูกเอาเปรียบ จึงต้องมีแนวทางหรือกลไกการนำรถยนต์มาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ เพื่อคุ้มครองและเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้จำนองในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาวิเคราะห์ของผู้เขียน การนำรถยนต์มาจำนอง มีปัญหาข้อกฎหมายหลายประการ กล่าวคือ

1. ปัญหาการให้สมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เป็นเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์จะมีผลทางกฎหมายอย่างไร เนื่องจากปัจจุบันสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เป็นเพียงเอกสารควบคุมการใช้รถและเสียภาษีประจำปีของรัฐเท่านั้น มิใช่เอกสารแสดงถึงกรรมสิทธิ์ การให้สมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เป็นเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์จึงจะสอดคล้องกับหลักการจำนองที่ให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้จำนอง และหลักการบังคับจำนองซึ่งเป็นการบังคับกรรมสิทธิ์ในตัวทรัพย์สินหลักประกัน

2. ปัญหาการบังคับจำนองรถยนต์ส่วนบุคคล โดยปกติเมื่อลูกหนี้ผิดสัญญาและเจ้าหนี้ได้บอกกล่าวบังคับจำนองแล้ว เจ้าหนี้จะต้องฟ้องศาลเพื่อบังคับจำนองต่อไป แต่เนื่องจากรถยนต์เป็นทรัพย์สินที่เปลี่ยนมือและเสื่อมราคาได้ง่าย การฟ้องคดีอาจก่อให้เกิดความล่าช้า ดังนั้นหลักเกณฑ์ในการบังคับจำนองรถยนต์ส่วนบุคคลควรที่จะต้องมีการกระบวนกรอย่างไร ต้องมีการบอกกล่าวบังคับจำนอง วิธีการบังคับจำนอง ระยะเวลาในการบังคับคดี การไต่สวนหาทรัพย์สินจำนอง และการบังคับจำนองเหนือส่วนควบ โดยกำหนดให้แตกต่างจากประมวลกฎหมายแพ่ง

และพาณิชย์ เพื่อให้รวดเร็วและเหมาะสมกับรถยนต์ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้ หากการบังคับ
จำนองล่าช้าย่อมก่อให้เกิดความเสียหายทั้งฝ่ายเจ้าหนี้และลูกหนี้

3. ปัญหาการประเมินราคารถยนต์ว่าผู้ที่มีหน้าที่ประเมินราคารถยนต์ต้องมี
คุณสมบัติอย่างไร ในปัจจุบันการซื้อขายรถยนต์ใช้ราคาตามท้องตลาดของผู้ที่ประกอบธุรกิจซื้อ
ขายรถยนต์ หรือโดยอาศัยจากประสบการณ์ของช่างซ่อมรถยนต์ ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ประเมินราคา
รถยนต์ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ มาตรฐาน ผ่านการฝึกอบรม ทดสอบ และต้องได้รับใบอนุญาตให้
เป็นผู้ประเมินราคารถยนต์ เพื่อป้องกันการได้เปรียบในเรื่องราคาประเมินระหว่างคู่กรณี

4. ปัญหาการนำรถยนต์ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจมาจำนองเป็นประกันการชำระหนี้
ควรมีกระบวนการอย่างไร การบังคับจำนองรถยนต์ รถพ่วง รถบดถนน รถแทรกเตอร์ และรถยนต์
โดยสาร(รถบัส) ซึ่งมีราคาสูง ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ ส่งผลให้สภาพของรถยนต์เสื่อมสภาพเร็ว
และใช้ระยะเวลาในการขายทอดตลาดเป็นเวลานาน ดังนั้น หลักเกณฑ์การบังคับจำนองรถยนต์ที่
ใช้ในการประกอบธุรกิจ ย่อมต้องรวดเร็วแตกต่างกับการบังคับจำนองรถยนต์ส่วนบุคคล และ
คุ้มครองไม่ให้สถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยเกินสมควรเอากับผู้จำนองด้วย

5. ปัญหาการนำค้ำมือจดทะเบียนรถยนต์มาเป็นประกันการชำระหนี้มีผลทาง
กฎหมายอย่างไร การนำค้ำมือจดทะเบียนรถยนต์มาเป็นประกันการชำระหนี้โดยไม่ต้องส่งมอบ
รถยนต์ มีผลเพียงผู้ให้กู้มีสิทธิยึดหน่วงค้ำมือจดทะเบียนรถยนต์ไว้ และไม่สามารถบังคับเอากับ
รถยนต์ได้แต่อย่างใด

Abstract

The automobile is regarded as a commercial asset with economic value that can be used as security for loan and, as well as, for borrowing money from various financial sources. Prior to the Amendment of the Automobile Act (No. 15) of B.E. 2551, an automobile was admissible as security only to a pledge or a hire purchase. Subsequent to the Amendment, section 17/1 of the Act allows an automobile, trailer, roller or tractor that is duly registered to be mortgage as security. Such an amendment appears to be a significant evolution of security system that previously accepted only immovable or certain kinds of moveable assets for mortgage.

There are two groups of people who may mortgage their automobiles as security e.g., firstly, the owner of an automobile who wishes to mortgage his own automobile as security for the performance of an obligation (Private Use), and, secondly, a business entrepreneur who has an automobile for use in his business and desires to borrow money for revolving fund in his business (Business Use). However, the criteria concerning registration, control over loan contract and the enforcement of an automobile mortgage have not yet been developed which causes disadvantages to the mortgagor. Therefore, in order to provide protection and financial options to a mortgagor for the loan from financial institution, the strategy or mechanism relating to a mortgage on an automobile as security for the performance of an obligation should be put in place.

After research and analysis, the writer has come up with the following questions about law resulting from a mortgage on an automobile:

1. The question of what is the legal consequence if an automobile registration book is a title document. At present, the automobile registration book is a document only keeping records in regards to the use of an automobile and annual automobile tax payment, not a title document. If the automobile registration book is deemed as a title document, it will be in line with not only the principle of mortgage where the owner of an asset is a mortgagor, but also the principle of enforcement of

mortgage where the enforcement over the ownership shall be done against such an asset.

2. The question of enforcement of a mortgage against a private automobile. Normally, once the debtor is in breach of the agreement and the creditor notifies the debtor of enforcement of mortgage, the creditor has to institute a lawsuit against the debtor to further enforce the mortgage. Since an automobile is easy for ownership change and depreciates, and also the court proceedings is quite slow, the criteria relating to enforcement of mortgage over the private automobile , i.e. notification of enforcement of mortgage, method of enforcement of mortgage, time period for enforcement of mortgage, mortgaged asset enquiry and enforcement of mortgage over component part shall be differently specified from Civil and Commercial Code in order to make it be speedy and suitable for an automobile which is a moveable asset. The delay in enforcement of mortgage might cause both mortgagor and mortgagee to suffer loss.

3. The question of what is the qualification of a person who carries out an appraisal of an automobile. Basically, the value of an automobile is appraised by dealers or experienced mechanics. This should appropriately be done by an experienced and qualified appraiser who passes systematic training, test, and must obtain the certification allowing to carry out the appraisal of an automobile in order to prevent a dispute in regard to appraised price between parties concerned.

4. The question of the process on the mortgage of an automobile which is used in the business as security for the performance of an obligation. The enforcement of mortgage over an automobile, trailer, roller, tractor and commuter bus which is quite expensive and is in use for business causing such automobile swift depreciation and using a lengthy time in sale by auction . Therefore, the steps in the legal criteria on the enforcement of mortgage of an automobile using in business should be faster than the enforcement of mortgage of private automobile, which also protects the financial institution not to excessively collect interest from the mortgagor.

5. The question of what is the legal consequence if an automobile registration book is used as security for the performance of an obligation. To use an automobile registration book as security without delivering an automobile, the lender is entitled to only withhold an automobile registration book and unable to enforce over an automobile.